

Informace pro návštěvníky

Historická výstavní budova – Müllerův dům

Komenského 10, 746 01 Opava
tel.: +420 553 714 809, +420 604 393 778
e-mail: pokladnahvb@szm.cz
otevírací doba: úterý–neděle 9–12, 13–17 hodin
Vstup do Müllerova domu je přes Historickou výstavní budovu.

Národní památník II. světové války

Hrabyň 192, 747 63 Hrabyň
tel.: +420 553 775 091
e-mail: pamatnik-valky@szm.cz
otevírací doba: duben–říjen: út–ne 9–12, 13–17 hodin
listopad: čt–ne 9–12, 13–16 hodin / prosinec–duben: zavřeno

Arboretum Nový Dvůr

Nový Dvůr 29, 746 01 Stěbořice
tel.: +420 733 739 173
e-mail: arboretum.pokladna@szm.cz
otevírací doba: říjen–březen po–ne 8–16 hod.
duben–září: po–ne 8–18 hod.

Areál čs. opevnění Hlučín-Darkovičky

748 01 Hlučín-Darkovičky
tel.: +420 595 051 110
e-mail: opevneni@szm.cz
otevírací doba: so, ne, svátky 11–13, 14–17 hodin
listopad–březen: zavřeno

Srub Petra Bezruče

739 14 Ostravice
tel.: +420 732 974 060
e-mail: spb@szm.cz
otevírací doba: so, ne, svátky 9–11, 14–16 hodin
listopad–březen: zavřeno

Památník Petra Bezruče

Ostrožná 35, 746 01 Opava
tel.: +420 778 528 219
e-mail: ppb@szm.cz
otevírací doba: od 9. 9. po, st, pá pro předem objednané návštěvníky; út 8–12, 13–16 hodin; čt 9–12, 13–17 hodin

Věnujte prosím pozornost opatřením při vstupu do objektů v rámci prevence onemocnění způsobené koronavirem (COVID-19).
[WWW.SZM.CZ](http://www.szm.cz)

Festival Filmové žně ve Zlíně a žhavá léta milovníka Jana Pivce 12. 5. – 30. 11. 2020

Festival Filmové žně ve Zlíně představoval v letech 1940–1941 nejen přehlídku úspěšných českých novinek ze světa filmu, ale i místo pro četná společenská setkání. Do Baťova městečka se o prázdninových dnech sjížděli vedle filmových fanoušků také populární herci, režiséři a osobnosti ze světa politiky a dalších sfér veřejného života. Ke stálícím filmového festivalu patřil také přední český milovník Jan Pivec, kterému slunečné festivalové nebe přivedlo do cesty něco víc než jen práci a shon.

Píkovi. Smutný osud rodiny 12. 5. – 30. 11. 2020

Společný život Heliodora, Marie a Milana Píkových byl od počátku ovlivněn zařazením otce do vysokých vojenských a diplomatických funkcí. Působení ve Vojenské akademii v Hranicích, studium na Vysoké škole válečné, funkce vojenského ataše v Rumunsku, později náčelníka Čs. vojenské mise v SSSR, období let 1945–1948 – to vše způsobilo, že rodina trávila velmi málo času společně. Zkázou rodinného života pak znamenalo zatčení otce a jeho věznění, které vyústilo v politický proces a justiční vraždu. Důležitá události života rodiny Píkových přibližuje výstava prostřednictvím fotografií a dokumentů, většinou dosud nezveřejněných, které pocházejí z pozůstalosti generála Milana Píky, jenž loni v březnu zemřel.

ARBORETUM NOVÝ DVŮR

Náš les do 20. 12. 2020

Lesy pokrývaly v minulosti většinu našeho území. Kdyby do přírodních poměrů Evropy nezasáhl člověk, bylo by tomu tak doposud. Na výstavě navštívíme nejen lužní lesy, bučiny a jedlobučiny, teplomilné doubravy, bory, horské smrčiny a kulturní lesy, ale i obory, zdevastované lesy, paseky a lesní okraje, či

remízky a větrolamy. Seznámíme se s jejich rostlinami i živočichy, a to nejen s obratlovci, ale i bezobratlými, zastoupenými lesním hmyzem.

Proměny Arboreta Nový Dvůr 15. 7. – 20. 12. 2020

Historie Arboreta v Novém Dvoře sahá až do roku 1906, kdy získal novodvorské panství Quido Riedel a na nevelké ploše 1,8 ha postupně vytvořil přírodně-krajinářský park. Po druhé světové válce se však park dostal do správy řady institucí, pozbyl odborného dohledu a rychle pustl. V roce 1958 byl postoupen Slezskému muzeu, které zde zřídilo arboretum. Prostřednictvím dobových a současných fotografií vás provedeme proměnami, kterými arboretum v průběhu jednoho století prošlo. Pozornost je věnovaná historii zámku, vývoji skleníkového komplexu, ukážeme vám, jak probíhala rekonstrukce alpina, nebo jak vypadal park v minulém století.

PAMÁTNÍK PETRA BEZRUČE

Jan Amos Komenský. JAK chtěl změnit svět 9. 9. – 21. 12. 2020, vernisáž 8. 9. 2020 v 17 hodin

Jan Amos Komenský (1592–1670) vstoupil do dějin jako významný teolog, filozof, humanista a zakladatel odborné pedagogiky. Jeho životní osudy, poznamenané složitou a neutěšenou dobou po třicetileté válce, byly plné výzev, zvrátů a životních zkoušek. Jeden z nejpřednějších myslitelů a spisovatelů jim však čelil s obdivuhodnou houževnatostí a vnitřní silou. Svě celoživotní dílo zasvětil rozvoji poznání a hledání cesty, jak sjednotit lidstvo rozdělené ideologickými boji a dosáhnout porozumění politického a náboženského. Mnohé z Komenského myšlenek jsou i po staletích stále živé a promlouvají k dnešnímu člověku. U příležitosti 350. výročí jeho úmrtí vás Slezské zemské muzeum a Muzeum J. A. Komenského v Uherském Brodě zvou na putovní výstavu vizuálně zpracovaných velkoformátových panelů přibližující myšlenkový odkaz tohoto významného myslitele 17. století.

VÝSTAVY SLEZSKÉHO ZEMSKÉHO MUZEA

září – říjen 2020

HISTORICKÁ VÝSTAVNÍ BUDOVA

Zacítit a pal! Střelné zbraně a střelba v proměnách staletí

12. 5. – 6. 9. 2020

Výstava přibližuje jak um starých puškařů, specializujících se na výrobu nákladně objednaných zbraní pro lov a sportovní střelbu, tak sériově produkované armádní zbraně, jimiž byli vyzbrojeni vojáci evropských armád ve 2. polovině 19. a na počátku 20. století. Na výstavě jsou prezentovány také artefakty související s lovem, střeleckými spolky nebo vojenstvím.

Paměť krajiny: české Slezsko 1750–1950

17. 9. – 31. 12. 2020

Výstava představí jednotlivé aspekty proměn slezské krajiny a vývoje vztahu člověka ke krajině od doby osvícenství po nástup komunismu. Prostřednictvím dobových map, výtvarných děl a dalších artefaktů se návštěvník seznámí s procesem poznávání a vědeckého zkoumání krajiny, stejně jako s uměleckou reflexí slezské přírody a architektury. Pozornost bude věnována také náboženským poutím, počátkům turistiky, dopadům válečných událostí nebo průmyslové činnosti na charakter krajiny.

Poesie skrytá v kameni

26. 5. – 25. 10. 2020

Zveme vás na výstavu makrofotografií detailů leštěných ploch achátů, které nám mohou připomínat cokoli, od tajemných zákoutí Vesmíru až po součásti lidské kultury a historie. Pojdte i Vy popustit uzdu své fantazii! Na výstavě najdete i kameny a spoustu zajímavých informací o nich.

Sběratel / Pocta Emanuela Opravilovi

26. 5. – 1. 11. 2020

Emanuel Opravil, absolvent přírodovědecké fakulty brněnské univerzity, se od studií věnoval botanice a geobotanice. Specializoval se na archeobotaniku, což byl obor, který nutně potřebovali archeologové k vyhodnocování nálezů zbytků rostlin. V roce 1959 se stal pracovníkem Slezského ústavu ČSAV, kde začal budovat archeobotanické pracoviště, poté byl pracovníkem Geografického ústavu ČSAV v Brně. Při příležitosti patnáctého výročí úmrtí si tuto výjimečnou osobnost

připomínáme jinak: jako velkého ctitele grafiky, zejména ex libris a bibliofilii, které sbíral a které se po jeho smrti dostaly darem do sbírek Slezského zemského muzea.

Toulky českou krajinou objektivem Miloše Anděry

1. 9. 2020 – 31. 3. 2021

Výstava ukazuje rozmanitost české krajiny a přírody. Ačkoli stěží najdeme u nás místa, kam nevstoupila noha člověka, přesto se dají najít zákoutí, která lze bez nadsázky nazvat pravou „divočinou“. Často se s obdivem ohlížíme po přírodě ve světě, a na naše „poklady“ zapomínáme. Miloš Anděra byl dlouholetým zoologem Národního muzea v Praze, který při potulkách přírodou nikdy nezapomene fotografovat to, co vidí i cítí.

Chlupaté království.

Hmyz pod elektronovým mikroskopem

12. 5. – 6. 9. 2020

Hmyz je druhově nejbohatší skupinou živočichů na naší planetě. Na povrchu vnější chitínové kostry hmyzu nalézáme rozličné povrchové útvary a struktury, především různé typy štětín, chlupů a jiných výrůstků. Fotografická výstava libereckých autorů Pavla Kejzlara a Jiřího Preislera představuje esteticky nejzajímavější mikroskulptury hmyzího povrchu na úžasných snímcích z elektronového rastrovacího mikroskopu.

Štěpán Rak 75

10. 9. – 31. 12. 2020

Kytarový virtuos Štěpán Rak oslavil v letošním roce 75. narozeniny. Málokdo ví, že původní profesí známého kytaristy je výtvarné umění. Hudba přišla až později, nicméně i v ní se od počátku snaží vytvářet obrazy. Fotografie mu pak otevřela cestu jak k výtvarnému zpracování, tak k potřebě vyjádření harmonie obrazem. Kromě běžné fotografie tak návštěvníci mohou zhlédnout také fotografii, která Štěpána Raka zcela uchvátila.

Hrad Kaltenštejn z pohledu nedestruktivní archeologie

14. 9. – 23. 11. 2020 / Müllerův dům

Výstava přiblíží život na středověkém hradě, jehož pozůstatky dodnes ční nedaleko u obce Černá Voda

v Jeseníkách. Hrad byl založen ve 13. století a fungoval do počátku 16. století, kdy byl zbořen. Návštěvníci výstavy budou moci zhlédnout výsledky první etapy preventivního nedestruktivního archeologického výzkumu, a to jak archeologické nálezy, tak přehled uplatněných metod moderního neinvazivního výzkumu a jeho výsledky.

Zhasněte světla. Česká literatura a knižní kultura: říjen 1938 až květen 1945

12. 5. – 11. 10. 2020

Titul básnické sbírky Jaroslava Seiferta Zhasněte světla poskytl název výstavě, která se snaží přiblížit české písemnictví, poezii, prózu, publicistiku a esejistiku v letech Druhé republiky a okupace, v období, které bylo doslova nabit jedinečnými počiny v oblasti české literatury a knižní kultury.

Lidé z daleka

14. 10. 2020 – 31. 1. 2021

Výstava fotografií Jindřicha Štreita tematicky navazuje na fotografický cyklus Lidé z východu. Snímky přibližují prostředí vietnamské a mongolské menšiny v ČR. Návštěvníci se tak seznámí se zvyky a tradicemi těchto asijských komunit, stejně jako s problematikou jejich začleňování do tuzemské společnosti a s každodenním životem Vietnamců a Mongolů na pracovištích i v domácnostech.

Opava na dobových pohledech

12. 5. – 1. 11. 2020 / Müllerův dům

Město Opavu v jejím historickém vývoji přibližuje výstava nejstarších dochovaných celkových pohledů prostřednictvím barevných a černobílých reprodukcí z depozitářů Slezského zemského muzea. Nejstarším dochovaným pohledem na město Opavu je dřevoryt známého rytce Jana Willenbergera z roku 1593. Na výstavě je možné zhlédnout např. perokresbu Johanna Delsenbacha, kolorovanou mědirytinu Friedricha B. Wenera, akvarely a kresby od Františka Biely, nebo George Fritsche a dalších autorů, kteří město Opavu ztvárnili během 19. století.

Od hradní kuchyně po muzejní objekt: historie Müllerova domu

Fotografická instalace mapuje osudy Müllerova domu, jediného pozůstatku opavského zámeckého areálu spjatého s rodem Liechtensteinů. Vysvětluje, jak získal dům svůj

dnešní název, kdo byli jeho obyvatelé a jaké měli osudy. Zároveň zjistíte, kdy a jakým způsobem se budova začala využívat k muzejním účelům. Prezentována je také nejstarší historie stavby, která sloužila již ve středověku jako kuchyně přemyslovského hradu.

125 let od otevření Historické výstavní budovy

1. 7. – 31. 12. 2020 / Sady u muzea

Významné mezníky Historické výstavní budovy přibližuje výstava uspořádaná k 125. výročí od jejího otevření. Tehdejší Muzeum Františka Josefa pro umění a řemesla je projektem vídeňských architektů Johanna Scheiringera a Franze Kachlera. Ve své době byla budova vybavena nejmodernějším dostupným vybavením. Zásadní zlom nastal koncem druhé světové války, kdy byla budova zasažena leteckými pumami. Oprava trvala řadu dalších let a množství sbírkových předmětů bylo nenávratně ztraceno.

NÁRODNÍ PAMÁTNÍK II. SVĚTOVÉ VÁLKY

Kronika osvobození: Ostravsko 1945

12. 5. – 30. 11. 2020

Výstava je věnována 75. výročí ukončení II. světové války a osvobození severní Moravy a Slezska. Na pozadí vojenské a politické situace v Evropě na jaře roku 1945 představuje průběh ostravské operace ve všech třech jejích fázích, neopomíjí připomenout roli odboje v bojích s nacistickým Německem či na příkladu vzpomínek a hlášení vojáků přibližuje podmínky, ve kterých žili naši vojáci v bojích o Ostravsko. Závěr výstavy patří bilanci – osudům hlavních osobností operace po skončení války.

Bitva o Británii

12. 5. – 30. 11. 2020

Menší výstava připomíná 80. výročí prvního významného střetnutí vybojovaného výhradně prostřednictvím leteckých sil, a to bitvu o Británii. Smyslem této vzdušné bitvy, kterou po skončení bitvy o Francii rozpoutala německá strana, bylo zničit nebo alespoň výrazně oslabit Royal Air Force a získat tak jednoznačnou vzdušnou převahu nad kanálem La Manche a Británií. Do bitvy zasáhlo také asi devadesát čs. letců a některé z jejich osudů představuje i naše výstava.